

TÜRK-İSLÂM MEDENİYETİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ CİLT: 13 - SAYI: 25

ISSN 1306-4223

TÜRK - İSLÂM MEDENİYETİ
İLMİ ARAŞTIRMALAR ENSTİTÜSÜ

25
2018 KIŞ

TÜRK - İSLÂM MEDENİYETİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

Yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir.

Editörler / Editors

Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Prof. Dr. Dicle AYDIN

Editör Yardımcısı / Associaty Editor

Yrd. Doç. Dr. Ahmet ARAS

Cilt / Volume: 13 - Sayı / Issue: 25 - Yıl / Year: 2018
ISSN: 1306-4223

KONYA

Bu sayı **Esenek Eğitim Merkezi** ve **Anka Danışma Grubu A.Ş.**'nin katkılarıyla yayınlanmıştır.

“Türk İslâm Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi” Türk İslâm
Medeniyeti İlimi Araştırmalar Enstitüsü Yayınıdır.

Modern Language Association (MLA International Bibliography USA – MLA
Directory of Periodicals) ve İSAM (İslâm Araştırmaları Merkezi) tarafından
taranmakta, EbscoHost, ProQuest ve TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal ve Beşeri
Bilimler Veri Tabanı (SBVT)’nda yer almaktadır.

Dergi web adresi: www.timad.com.tr

ISSN: 1306-4223

Basım Yılı

Şubat-2018

Baskı-Cilt

Dizgi Ofset Matbaacılık ve Cilt Sanayi
F. Çakmak Mh. 10451 Sk. No:4 KONYA

Yazışma Adresi / Communication Adres

Gazi Alemşah Mh. Mimar Muzaffer Cd.
Alaaddin Çarşısı No: 203 Meram/KONYA/TÜRKİYE

E-Posta / E-mail

mhaydin942@gmail.com, daydin70@hotmail.com, arasahmet@konya.edu.tr

Telefon / Phone

+90 532 425 81 25, +90 536 963 66 83

Derginin Sahibi / Publisher

Türk-İslâm Medeniyeti İlimi Araştırmalar ve Sosyal Yardım Vakfı
Adına Av. Mehmet Aydeniz

Türk İslâm Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi
Journal of the Academic Studies of Turkish-Islamic Civilization

Editors / Editors in Chief

Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Prof. Dr. Dicle AYDIN

Editör Yardımcısı / Associaty Editor

Yrd. Doç. Dr. Ahmet ARAS

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Prof. Dr. Jean-Louis BACQUÉ-GRAMMONT
Prof. Dr. Danuta CHM_ELOWSKA
Prof. Dr. Claudia ROEMER
Prof. Dr. Mehmet AKGÜL
Prof. Dr. Yusuf KÜÇÜKDAĞ
Prof. Dr. Dicle AYDIN
Prof. Dr. Funda TOPRAK
Doç. Dr. Nalan TÜRKMEN
Yrd. Doç. Dr. Ahmet ARAS

Danışma ve Hakem Kurulu / Advisory Board and Academic Referees

Prof. Dr. Mehmet AYDIN (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Kenan GÜRSOY (Galatasaray Ü.)
Prof. Dr. Harun GÜNGÖR (EÜ.)
Prof. Dr. Ramazan TOSUN (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Tuncer BAYKARA (Gedik Ü.)
Prof. Dr. Nahide BOZKURT (AÜ.)
Prof. Dr. Faruk TOPRAK (AÜ.)
Prof. Dr. Kerim ÇINAR (KTO Karatay Ü.)
Prof. Dr. Gönül CANTAY (MSÜ)
Prof. Dr. Hamza AKENGİN (Marmara Ü.)
Prof. Dr. Adnan ŞİŞMAN (Gedik Ü.)
Prof. Dr. Yusuf KÜÇÜKDAĞ (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Haşim KARPUZ (KTO Karatay Ü.)
Prof. Dr. Mehmet AKGÜL (Konya NEÜ)
Prof. Dr. İsmail YAKIT (Akdeniz Ü.)
Prof. Dr. Mehmet Akif ERDOĞRU (Ege Ü.)
Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Mustafa TAHRALI (Marmara Ü.)
Prof. Dr. Mehmet BAYRAKTAR (Ankara Ü.)
Prof. Dr. Hayrani ALTINTAŞ (Ankara Ü.)
Prof. Dr. M. Sait ŞİMŞEK (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Ünver GÜNAY (Erciyes Ü.)
Prof. Dr. Azmi ÖZCAN (Bilecik Ü.)
Prof. Dr. Alaybey KARAOĞLU (Gazi Ü.)
Prof. Dr. Saffet KÖSE (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Ahmet YILMAZ (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Melek GÖKAY (Konya NEÜ)
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Yusuf AKBULUT (Konya NEÜ)
Prof. Dr. İsmail TAŞ (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Nakış KARAMAĞARALI (Gazi Ü.)
Prof. Dr. Dicle AYDIN (Konya NEÜ)
Prof. Dr. Funda TOPRAK (YBÜ)
Prof. Dr. Sami BAYBAL (Konya NEÜ)
Doç. Dr. Zeliha Hale TOKAY (MSÜ)
Doç. Dr. Nihan YAĞISAN (Konya NEÜ)
Doç. Dr. Nalan TÜRKMEN (Marmara Ü.)
Doç. Dr. Nurgün KOÇ (Karabük Ü.)
Doç. Dr. Mehmet UYSAL (Konya NEÜ)

**Yurt Dışından Danışma ve Hakem Kurulu /
Advisory Board and Academic Referees of Foreign Universities**

Prof. Dr. Jean-Louis BACQUÉ-GRAMMONT (Fransa)
Prof. Dr. Claudia ROEMER (Avusturya)
Prof. Dr. Muhammed HARB (Mısır-Sabahattin Zaim Ü.)
Prof. Dr. Avraham ELQAYAM (İsrail)
Prof. Dr. Danuta CHMIELOWSKA (Polonya)
Prof. Dr. Michel Balivet (Aix-Provence-Fransa)
Prof. Dr. Macide MAHLUF (Mısır)
Prof. Dr. Liliane VANA (Fransa)
Prof. Dr. Jacob LANDAU (İsrail)
Prof. Dr. Masataka TAKESHITO (Japonya)
Prof. Dr. Thierry ZARCONI (Fransa)

İÇİNDEKİLER

Prof. Dr. Mehmet AYDIN

Editörden

Prof. Dr. Mehmet AYDIN

- Bir Hıristiyanla Bir Müslümanın Arasında Geçen Yayınlanmamış Bir Tartışma Risalesi** (Bir Bizans İlahiyat Tartışması - XV. Yüzyıl)..... 9
An Unpublished Article Concerning a Dispute Between a Christian and a Muslim (A Byzantine Theology Discussion - XV. Century)

Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ

- Türk Tarih Ders Kitaplarında Macaristan ve Macar Halkının Temsili**..... 19
A Research on Representation of Hungary and Hungarians in Turkish History Textbooks

Doç. Dr. Selman YAŞAR

- Atatürk'te Hayvan Sevgisi** 31
Animal Love Atatürk

Doç. Dr. Adnan ADIGÜZEL

- XII. Yüzyıl Sonlarında Eyyubiler-Muvahhidler İlişkileri**..... 57
The Relationships between Ayyubis and Almohads in the Late 12th Century

Yrd. Doç. Dr. Cem Yılmaz BUDAN

- Türk İktisat Düşüncesinde Himayeci Usul Kavramının İlk Teorisyonu: Ahmet Mithat Efendi** 75
The First Theorist of the Concept of Protectionist Policy in Turkish Economic Thought: Ahmet Mithat Efendi

Yrd. Doç. Dr. Ahmad HESAMİPOUR KHELEJANI

- İlhanlılar Dönemi Tarih Yazıcılığının Özellikleri**..... 95
Features of Ilkhanid Period Historiography

Prof. Dr. Tahsin TAPUR

- Konya İl Merkezinde Bulunan Hobi Bahçeleri** 109
Hobby Gardens in Konya City Centre

Yrd. Doç. Dr. Mehmet KAYA

- "Kur'an Yolu" Tefsirinde Süleyman Ateş'e Yönelik bazı Eleştirilere Dair Bir İnceleme** 123
An Analysis on Some Criticism for Süleyman Ateş in the Tafsir of "Kur'an Yolu"

<i>Aşir Kayhan KIYCI</i> "Büyük İzmir Yangını"nı Hatırlamak (13 Eylül 1922)	149
<i>Remembering "The Great Fire of Izmir" (1922, September 13)</i>	
<i>Öğr. Gör. Dr. Fahri ÖZTEKE</i> Tarihçiliğimizin Kurumsallaşması ve Bir Kültür Milliyetçisi Ahmed Zeki Velidi Togan	165
<i>Institutionalization of Our Historiography and a Cultural Nationalist Ahmed Zeki Velidi Togan</i>	
<i>Dr. Ahmet YILDIZ</i> Hafız İbrahim'in Şiirlerinde Türk İmajı.....	195
<i>Turkish Image in Hafız Ibrahim's Poems</i>	
<i>Dr. İsmail BAŞARAN</i> Muhafazakâr Yahudilikte İbadet	213
<i>Worship in Conservative Judaism</i>	
<i>Mustafa ŞENGİL</i> Sebilürreşad Dergisi Örneğinde Osmanlının Son Döneminde Kadının Eğitimine Bakış.....	229
<i>View of Education of Women at the Last Period of Ottoman in the Semple of Sebilürreşad Journal</i>	

Sayı 25 ön kapak fotoğrafları:

Sol üst fotoğraf: Emir Saltuk Türbesi

(https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Emir_Saltuk_Tomb_-_Emir_Saltuk_T%C3%BCrbesi_02.jpg) adresinden alınmıştır. Fotoğrafı kullanmamıza izin veren Sayın Prof.Dr. Zeynel Cebeci Hocamıza teşekkür ederiz.

Ön kapak diğer fotoğraflar:

Sultan II. Kılıçarslan Türbesi: <http://konyarehberim.blogspot.com.tr/2013/06/konya-alaaddin-keykubad-camii.html>

Melikgazi Türbesi : <http://mapio.net/pic/p-17091877/>

Döner Kumbet: <http://mapio.net/pic/p-10495470/> sayfalarından alınmıştır. Erişim: Ocak 2018

Sayı 25 arka kapak fotoğrafları:

Divriği Sitte Melik Türbesi:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Divrigi,SitteMelikT%C3%BCrbesi1.jpg>

Hüdavent Hatun Türbesi: <http://mapio.net/pic/p-66277574/>

sayfalarından Ocak 2018 tarihinde alınmıştır.

Journal of the Academic of Turkish - Islamic Civilization

Volume: 13 - Issue: 25 - Year: 2018

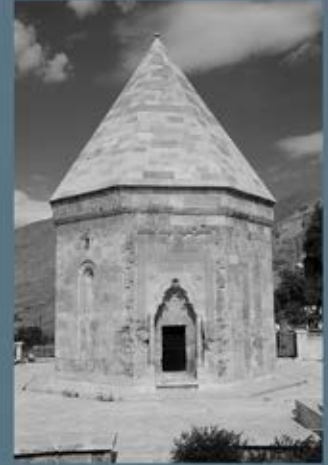
TÜRBELER

"Orta Çağ İslam sanatında en bol ve çeşitli türbe örneklerini Anadolu Selçuk sanatında buluruz. Yoğunluk daha çok Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dadır. İran'da tuğlanın dekoratif işlenişi ile yapılan ve genellikle anıtsal karakterli olan türbeler Anadolu'da biraz daha mütevazı taş yapılardır. Altta, çoğunlukla kare planlı mezar katı (kripta), üstte çeşitli plan kesitleri gösteren gövdeye sahip, içten kubbeli, dıştan konik veya piramidal külah çatılı, çift katlı yapılardır. Uzaktan bakıldığında çadırı anımsatırlar. Selçuklu türbelerinin Türklerin Orta Asya mezar çadırı geleneğinden etkilendiği kabul edilir. Türbelerde üst gövdenin çadırı, mezar hücrelerinin de ziyaret edilmeyen gömü yerini çağrıştırdığı kabul edilir. Van bölgesindeki bazı türbelerde mezar hücrelerinde mumya kalıntılarına rastlanmıştır. Selçukluların bu geleneği Orta Asya'dan Anadolu'ya getirdikleri ve kısmen sürdürdükleri görüşü ileri sürülmüştür. Genelinde sembolik basit bir taş lahdin bulunduğu, ölünün ruhuna dua edilebilen küçük mescit gibi tasarlanan ve basit taş mihraba sahip olan gövde kısmına bazı örneklerde merdivenle çıkılır. Merdivensiz örnekler de vardır. Bu durum bize, ölünün ziyaret edilmediği eski Türk geleneği ile, İslamiyet'te ölünün ruhuna yapılan dua ve mescit geleneğinin, yerine göre farklı etkileşimini düşündürür.

Türbelerin içinde süsleme dikkati çekmez. Dış cephede, külah çatı altında, mukarnas dizisi ve geometrik desenli bir ağ şeklinde bordür, mescit taçkapısını kuşatan, çokgen gövdeli örneklerde her yüzde çerçeve gibi tekrarlanan, geometrik, bazen de bitkisel bezemeye karışan taş kabartmalar, bazı türbelerde izi Şamanizm inançlarına kadar uzatılan sembolik hayat ağacı, kartal, kuş, arslan ve maske tasvirleri görülür.

Selçuklu türbeleri gövde planlarına göre gruplandırılır. Silindirik, çokgen, kare gövdeli ve tek eyvan şeklinde örnekler vardır. Silindirik gövdeli türbelerin daha çok XIII. yüzyıl sonlarında ve Doğu Anadolu'da Ahlat'ta, Van yöresinde yoğun olduğunu görürüz. Ahlat'ta Ulu Kumbeti (1273), XIII. yüzyıl sonlarından Esen Tekin, Boğatay Aka ve karısı Şirin Hatun'un ve Hasan Padişah'ın (1275) türbelerini örnek olarak sayabiliriz..."

Kaynak: ÖNEY, G., "Anadolu Selçuklu Sanatı", <https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=377174> Erişim: Ocak, 2018

Divriği Sittü Melik Türbesi

Hüslavent Hatun Türbesi

**Scientific Research Institute
of Turkish - Islamic Civilization**